

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotus

KHALL § 216
3/02.05.07/2024

Valmistelija Talousjohtaja Sari Myllykoski-hanhela

Valtiovarainministeriö on lähettänyt kunnille 20.8.2024 päivätyn kirjeen koskien kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemista vuonna 2024. Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 10 000 000 euroa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 48 §:n 2 momentin mukaan korotusta on haettava valtiovarainministeriön päättämään ajankohtaan mennessä. Hakemukset tulee toimittaa 24.9.2024 klo 16.15 mennessä valtiovarainministeriöön.

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä hakemuksessa.

Hakemuksessa tulee arvioida erityisesti vuoden 2024 tilannetta. Perusteluissa tulee esittää myös ne toimenpiteet, joita kunta on tehnyt tai on tekemässä poikkeuksellisen ja tilapäisten talousvaikeuksien korjaamiseksi. Perusteluissa on syytä painottaa sellaisia tietoja, joita ei voida saada yleisistä tilastoista.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n 2 momentin mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai se voidaan myöntää alennettuna, jos esitetyt toimenpiteet tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu. Mainitun lainkohdan perusteella ministeriö asettaa valtionosuuden korotuksen käytölle seuraavat ehdot hyväksytyn talouden tasapainotussuunnitelman lisäksi:

1. Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päätäntävällässä olevien menojen lisäystä. Tämä koskee sekä käyttötalous että investointimenoja. Korotus on tarkoitettu tukemaan kunnan omia talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joihin kunnan on syytä varautua avustuksesta riippumatta.
2. Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden

aikaisemman kehityksen johdosta. Tällaisia tarpeita ovat muun muassa varautuminen lainanhoitokustannuksiin, alijäämien kattamiseen ja tiedossa oleviin tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin.

Oulaisten kaupunki hakee valtionosuuden korotusta merkittävän taloudellisen tilanteen heikkenemisen vuoksi. Talousarvio vuodelle 2024 on laadittu 1,2 milj. € alijäämäiseksi, koska toimintaa ei voida lyhyessä ajassa sopeuttaa niin paljon, että syksyllä 2023 ilmoitettu valtionosuuksien suuri leikkaus (1,9 milj. €) sote-uudistuksen johdosta olis saatu katettua.

Kaupungin taloudessa ei ole lainkaan liikkumavaraa tehdä alijäämäisiä vuosia. Kaupungin tilinpäätöksessä on vuodelta 2023 kumulatiivista ylijäämää vain 0,037 milj. €. Tämän lisäksi korkotason nousun myötä lainanhoitokustannukset ovat kasvaneet kohtuuttoman korkeiksi. Lainantarve ei vähene tulevina vuosina johtuen korkeasta 14,4 milj. € investointitarpeesta koulurakennuksiin sekä liikuntatiloihin vuosille 2024-2028 voimassa olevan investointisuunnitelman mukaan.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Riikka Moilanen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää, että Oulaisten kaupunki hakee kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta vuodelle 2024 sekä valtuuttaa talousjohtajan ja kaupunginjohtajan laatimaan sekä allekirjoittamaan hakemuksen valtiovarainministeriölle.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.